

BAMBAM'ın Seyir Defterinden 2021 Saroz Rallisi Anıları

Deniz ve yelken tutkunu bir çift olarak yıllardan beri en büyük hayalimiz ülkemiz kıyılarını, özellikle de Karadeniz'i bir ralliye katılarak denizci dostlarımızla birlikte gezmekti. Önce yoğun iş tempomuz buna engel oldu, ardından küresel salgın nedeniyle etkinlikler düzenlenemedi. Emekli olduk ama bir yere gidemiyoruz diye hayıflanırken Saroz rallisinin haberini aldık. Zaten son iki yıldır rotamızı Kuzey Ege'ye çevirmiştik ama bu civarı henüz gezmemiştik.

Arkadaşlarımız ralliye bir kez katılan artık hep katılır, orada kurulan dostluklar, anılar unutulmaz diyordu. Ziyaret edilecek limanların kapasitesi nedeniyle 20 tekne ile sınırlı tutulan Saroz rallisine de katılanların çoğu önceki rallilerin ekipleriydi. Ama ilk kez katılan bizim gibi birkaç tekne kısa sürede onlarla kaynaştı. Zaten konu deniz olunca dostluk ve dayanışma hep ön planda. Neyse yediğimiz, içtiğimiz bizde kalsın sizlerle gezip gördüklerimi paylaşmak isterim.

Çok farklı noktalardan yola çıkan tekneler 5 Temmuz 2021 Pazartesi günü Morto koyunda toplanmaya başladı. Çanakkale Boğazı'nı inerken ve çıkarken silistre düdüğü çalarak saygı duruşunda bulunduğumuz Şehitler Abidesi'nin yamacında bu gece alargada konaklayacağız. Tekneler birer ikişer gelmeye başlarken ben de DADD'ın ralli armağanlarından olan Buket Uzuner'in Uzun Beyaz Bulut - Gelibolu kitabını okumaya başladım. Bir yandan da aklımda Mehmet Âkif Ersoy'un Çanakkale Şehitlerine şiiri ve savaşın vahşeti.

Hava kararıp abideyi kıızıla boyayan ışıklar yandığında herkes deklanşörlerine basmaya başlamış ki anlık haberleşme uygulamasının sosyal kanalından peş peşe fotoğraflar gelmeye başladı.

Ama çok daha anlamlılarını ertesi sabah koyda oluşturduğumuz saygı çemberi ve ardından İstiklâl Marşı için yan yana sıralandığımızda çektik. Teknelerimizi Türk bayrakları ve Atatürk posterleriyle donattığımızı söylersem manzaranın ne kadar muhteşem olduğuna sizler de hak verirsiniz.

Sonra rotamızı gece kalacağımız Kabatepe Limanı'na çevirdik. Gökçeada feribotlarının yanaştığı mendireğin kara tarafındaki rıhtıma kıçtan kara olduk ve ertesi gün ilk çevre gezimizi yaptık. Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı'nda görevli meslektaşım, sanat tarihi uzmanı Dr. Yusuf Kartal bizlere Osmanlı dönemine ordu kayıtlarına, arşiv belgelerinden İngiliz ve Fransız general ve amirallerinin anılarına çok geniş bir perspektiften Çanakkale kara ve deniz savaşları hakkında bilgi verdi, her sorumuzu yanıtladı.

18 Mart 1915'te düşman donanmasına geçit vermeyen tabyalardan biri olan Rumeli Mecidiye Tabyası ve Seyit Onbaşı anıtı, boğazı denizden geçemeyeceğini anlayan düşmanın 25 Nisan'da Gelibolu yarımadasına çıkartma yaptığı Anzak koyu ve sfenks kayası, 57. Alay Şehitliği bu gezi sırasında uğradığımız yerlerden bazısı. Heykeltıraş Tankut Öktem ve Metin Yurdanur'un muhteşem bronz anıtlarını görmek benim için bugünün en değerli anlarından oldu. İki gün önce Morto koyunda uzaktan izlediğimiz Çanakkale Şehitler Abidesi'nin bu kez içinden, mozaik Türk bayrağının tam altından boğaza bakıyoruz. Abideye doğru yürürken içinden geçtiğimiz servi ağaçlı yoldan çok etkilendim. Göğe doğru dimdik uzanan serviler kültür tarihimizde ölümsüzlüğün ve doğruluğun simgesi. Onların arasından sessizce anıta doğru ilerlerken yerde gördüğüm servi kozalağını eğilip aldım. Tekneye döndüğümüzde başucumda duran sepette koyduğum bu kozalak çatlayıp içindeki tohumları attı. Şimdi bu tohumları ekip yeni serviler yetiştirmek istiyorum; tıpkı Avustralyalıların buradan götürdükleri çam ağacının kozalaklarından üretilen çocuklara geçmişlerini hatırlatmak için dağıttıkları fideler gibi.

Rehberimiz Yusuf Bey, Şehitler Abidesi'nin mimarlarından biri olan Doğan Erginbaş'ın ziyaretçileri çok anlamlı bir yere gelmekte olduklarını sessizce düşünmeleri için bu servi ağaçlı yolu tasarladığını söyledi.

Gerçekten de abide konumu ve boyutu ile çok etkileyici. Ama bizleri çok daha fazla etkileyen arka bölümünde yer alan şehitlik. Çanakkale Muharebeleri sırasında şehit düşen ve bugüne kadar isimleri tespit edilebilmiş 59.408 askerin sembolik mezarları burada. Arıburnu muharebelerinden sonra bir Anzak askerinin savaş ganimeti gibi Avustralya'ya götürdüğü bir Türk askere ait kafatası 88 yıl sonra ülkemize iade edildiğinde bu alanda ayrı bir noktaya gömülmüş. Tüm bunlar savaşların ne kadar acımasız olduğu gerçeğini tokat gibi yüzümüze çarpıyor.

Eceabatlı turizmcı İlhami Gezici gün boyu bizlerle birlikteydi ve Türk misafirperverliğini uygulamakta kalmayıp bir de her tekne için özel hazırlanmış plakette sunarak sürpriz yaptı. Eceabat Belediyesi ve TJ's Turizm'in hediyesi olan plakette 1934 yılında Atatürk'ün Anzak annelerine gönderdiği mektubu yer alıyor. Son cümlesi "...Onlar bu topraklarda canlarını verdikten sonra, artık bizim evlatlarımız olmuşlardır." Çanakkale savaşında "Ben size taarruz emretmiyorum. Ölmeyi emrediyorum. Biz ölünceye kadar geçecek zaman içinde yerimizi başka kuvvetler ve başka komutanlar alabilir." diyen Mustafa Kemal'in yurtta ve dünyada barışın önemini en iyi bilen lider olduğuna inanıyorum. Anafartalar Grup Komutanı iken Tümen Karargâhı olarak kullandığı Bigalı köyündeki ev de restore edilerek küçük ama iyi düzenlenmiş bir müzeye dönüştürülmüş. Ziyaretimiz sırasında ayrıca Çanakkale Destanı Tanıtım Merkezi'ne gittik ve buradaki sinevizyon gösterisini izledik.

8 Temmuz Perşembe günü sabah Eceabat çevresindeki şarap fabrikalarını tanıtım turu düzenlendi. Geniş bağlarının ortasında modern üretim tesislerinin yanı sıra Caeli Oteli sanat koleksiyonuyla dikkat çekiyor. Seçkin Pirim'in "Cennetin Kapısı" adlı yapıtına yemyeşil bağlar çok hoş bir arka fon oluşturmuş. Zamanımız olmadığı için ancak lobideki eserleri yakından görme şansımız oldu ama Wolfgang Stiller'in "Kibrit Çöpü Adamlar" eseri çok çarpıcıydı. Bir gün önce savaş alanlarını, siperleri dolaştıktan sonra bu yanmış adamlar da yine savaşın, kin ve nefretin ne kadar acımasız olduğunu düşündürdü. Sonraki durağımız Asmadan Bağcılık Tarihi Müzesi. Neolitik çağdan başlayarak içki ve sunum kaplarının replikalarının sergilendiği bu küçük müzede Contemporary Art İstanbul'dan Anadolu Medeniyetleri Müzesi'ne geçiş yapmış gibi olduk. Bağları, şarapları, butik otelleri ve sanat eserleri ile Eceabat özellikle bağ bozumu döneminde tekrar ziyaret edilmeli.

17.30'da limandan ayrılıp bir saat sonra Anafartalar Koyu'nun Küçük Kemikli Burnu açıklarına demir attık. 20 knot poyraz bizi iki gün sallayıp durdu. Alargada vakit geçirmek için Sevgi Başer sosyal kanaldan sanal müzayede düzenledi. Kullanılmayan eşyalar başka teknelerde yeniden hayat bulurken dernek yararına düzenlenen bu etkinlik çok sevildi ve Enez'de canlı olarak bir kez daha yapıldı. Perşembe Pazarı esprisi müzayedelerin sloganı oldu.

10 Temmuz Cumartesi Saroz Körfezi'ni tanımak için koy koy dolaştık. Erikli Plajı önünde 20 tekne konvoy şeklinde selamlama geçişi yaptık. Sabah rüzgâr olmadığı için motorla başlayan seyrimiz 28 knota kadar çıkan ve pupadan esen rüzgârla keyifli bir yelken seyrine dönüştü. Akşam saatlerinde Enez Balıkçı Barınağı'na ulaştık. Teknelerin limanlara bağlanma ve ayrılmalarda sırasını beklemesi ve yardımlaşmalar rallilerin dayanışma ve yardımlaşma ruhunu en iyi yansıtan anlar. Buradaki serbest günlerimizde Aziz, Siga teknesinden Sibel ve İlhan Güler, Ventus teknesinden Mehmet Yusuf ile dalış dersi aldı. Artık birbirlerini gördüklerinde el sallamak yerine dalgıçların her şey yolunda işaretiyle selamlaşıyorlar.

13 Temmuz Salı günü programda Enez gezisi var. Antik çağın Ainos kenti Balkanlar'ı Ege ve Anadolu 'ya bağlayan önemli bir liman şehri. Mimar Sinan Üniversitesi adına yürütülen arkeolojik kazılar başkanı Dr. Gülnur Kurap Enez kalesinin tarihi dokusu ve kazılar hakkında DADD grubuna bilgi verdi. Fatih Sultan Mehmet 1456'da Cenevizli ailelerinin yönetiminde olan Enez'i, Thassos (Taşoz), Limnos (Limni), Samothraki (Semadirek) adaları ile birlikte fethetmiş. Sonra kale içindeki Enez Ayasofyası'nın restorasyonundan sorumlu Mimar Zeynep Çöloğlu da bizlere restorasyon projesi ve uygulamalarını anlattı. 1956 yılındaki depremde büyük bölümü yıkılan Ayasofya'yı 30 yıl önce hocamızla ziyaret ettiğimizde harabe halindeydi. 12. yüzyılda inşa edildiği tahmin edilen bu önemli Bizans yapısının freskolarını inceleyip, fotoğraflarını çekerek belgelemiştik. Vakıflar Genel Müdürlüğüne yürütülen restorasyonda yapının temelleri güçlendirilmiş, beden duvarları sağlamlaştırılıp tavan ve kubbesi kapatılmış, özgün kısımları korunarak mermer döşemesi yapılmış. Daha sonra Dr. Gülnur Kurap ile birlikte Enez'in fethine de katılmış, Fatih'in donanma kumandanı Has Yûnus Bey'in eski bir şapelden dönüştürülmüş türbesini, Kral Kızı Tepesi'ndeki basilika ve deniz feneri olduğu düşünülen yapının kalıntılarını görmeye gittik. Gala Gölü'nü kuşbakışı seyredip çevredeki doğal yaşam hakkında bilgi aldık. Kobzous teknesinden sevgili Margaretta her fırsatta çevreye atılmış çöpleri toplamaya burada da devam etti.

14 Temmuz'da dört gündür konakladığımız Enez'den demir alıp rallinin son ayağı olan Gökçeada'nın Kaleköy Barınağı'na ulaştık. Programa göre iki gün adayı gezeceğiz. Perşembe sabahı kahvaltıdan sonra Aydınlı'ya Kefaloz plajına gittik. Uçurtma ve rüzgâr sörfü yapılan harika bir kumsal. Açıkta eski tekemiz Chaika of Vah demirliydi. Onu görmek bizi çok mutlu etti. Gökçeada'daki Uğurlu-Zeytinlik Höyüğü, Göbeklitepe'yi anımsatan 'T' biçimli bir dikili taşı olan anıtsal yapısı ile tanınıyor. Kazı başkanı ve Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Burçin Erdoğan höyüğe kadar gelerek bize Gökçeada'nın neolitik dönemini anlattı. Burası Göbeklitepe'ye göre daha geç bir Neolitik döneme ait olsa da benzer unsurlar içeren anıtsal yapıların batıda da var olduğunu gösteren çok önemli bir keşif. Höyükten çıkan küçük buluntuların Troya Müzesi'nde sergilendiği öğrendim. Müzeyi bir kez daha ziyaret ettiğimizde onlara daha dikkatli bakacağım.

Önünde durduğumuz bu yapının insanların bir araya geldiği ve çeşitli ritüellerin yapıldığı bir alan olduğu düşünüyor. Bizim için bir başka anlamı da birkaç günden beri heyecanla beklediğimiz torun haberini bu höyükte almış olmamız. DADD rallilerinin bir ritüelini biraz değiştirip bu kez hep birlikte OZAN diye bağırarak kutlama yaptık.

Sonrasında Dereköy ve Tepeköy. Ertesi gün Zeytineli ve Eski Bademli. Gökçeada'yı tavaf ettik diyebilirim. Her gittiğimiz yerde bu geziler için iki midibüs ayarlanmıştı. Hepimiz DADD tişörtlerimiz ve şapkalarımızla birlik içindeyiz.

Gökçeada'nın tarihi, gelenekleri hakkında bilgi edinirken bizler şanslı sayılırdık çünkü Kekova teknesinden Sezgin Tekin'le birlikte dolaştık. Çocukken adadaki öğretmen okulunda eğitim görmüş ve değişimin canlı tanıklarından olmuş. Gökçeada Kent Müzesi de sözlü tarih anlayışında çok iyi tasarlanmış bir müze. Ağaçlar altında, sessiz ve sakin bir köşe arayanlar için bahçesi de harika.

18 Temmuz Pazar sabahı teker teker Kaleköy'den ayrıldık. Açılımını biraz değişerek yazarsam **Denizlerde Arkadaşlık, Dostluk ve Dayanışma'nın** en güzel şekliyle yaşandığı bir ralli sona ermişti. Birbirimizle vedalaştık mı? Hayır, çünkü Sivrice, Patriça, Ortunç, Bademli koylarında ralliden dostlarımızla yine birlikteydik. Haberleşmeye devam ediyoruz ve komodorumuz Zafer Türkmen'in yeni rotalarda yeni ralliler düzenlemesini heyecanla bekliyoruz. DADD rallilerinde yeniden buluşmak dileği ile.

Şebnem Eryavuz

SY/BAMBAM